

ishaj...
Landed daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravljalni prostorji
2657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Chicago, Ill., torek, 22. marca (March 22), 1927.

Subscription \$5.00 Yearly

STEV.—NUMBER 68

LETO—YEAR XX.

DELAVCI V SANGAJU SLAVIJO ZMAGO

Kantonske čete se ogibljejo inozemske kolonije, v kateri je vse tuje vojaštvo na nogah. Generalna stavka je popolna. Severnjaki pobegnili.

Sangaj, 21. marca. — Sangaj, največje kitajsko pristanišče mesto in po velikosti osmo mesto na svetu — ima čez poldrugi milijon prebivalcev, med katerimi je 40.000 inozemcev — ki je Kitajski to, kar je Ameriki New York, je danes zjutraj padlo v roke kantonski revolucijski armadi. V okolici mesta je bilo včeraj nekaj prask, toda okupacija se je izvršila brez krvi.

Istočasno s prihodom ljudskih čet je delavstvo Sangaja stopilo v generalni štrajk, da s tem demonstrira svojo naklonjenost osvoboditveni armadi. Stavka je popolna; vse tovarne počivajo, tudi one v mednarodni koloniji. Na ulicah je taka gneča, da se ljudje ne morejo gibati. Organizirana je bila posebna straža rena, ki skrbi, da imajo zmagovalne čete neovirano pot po ulicah. Na vseh javnih in privatnih poslopih vihrajo zastave komintanga; rdeča barva z zlatim solncem v gornjem desnem kotu.

Angleži so izkrcali vse svoje čete na suho in jih postavili v bojno formacijo na mejah mednarodne nasebine. Izkrcalo se je tudi 1500 ameriških pomorščakov in 900 Japoncev. Francoski so že snoči zaprli svojo kolonijo in jo obdali s stražami in berikadami. Vse te priprave so bile brez potrebe. Kantonske čete se nečejo približati mednarodni koloniji.

Zadnji ostanki šantungskih čet so v zadnji noči izginili. Vojaki so se porazgubili nekam po okolici. General Pi Sučen, ki je poveljeval severnjaški posadki v Sangaju do zadnjega, je pobegnil v francosko kolonijo.

Da li je padel tudi Nanking, ni znano, kajti zveza s severom je pretrgana. Domačini so trdno prepričani, da je tudi Nanking že v rokah zmagovite kantonske armade.

Sovjeti svare Japonsko

Ratifikacija besarabske aneksije bo sovražena akt.

Moskva, 21. marca. — Sovjetska vlada je včeraj posvarila Japonsko, naj ne odobri rumunsko aneksije Besarabije, kajti sovjeti bodo smatrali to za sovražni čin. Dejstvo, da je Italija odobrila aneksijo Besarabije, je izrazilo veliko ogorčenje v sovjetski Uniji.

Generalna stavka v Lodzu na Poljskem

Lodz, Poljska, 21. marca. — Vse delavske organizacije v Lodzu, največjem industrijskem mestu na Poljskem, so včeraj zastavile iz simpatij s tekstilnimi delavci, ki stavkajo že par tednov za povišanje mezd. Danes je okrog 150.000 delavcev na štrajku. V mestu je primanjkuje kruha, ker tudi peki stavkajo.

Izgredi med fašisti in komunisti v Berlinu.

Berlin, 21. marca. — Policija je včeraj aretirala okrog 50 komunističnih fašistov in komunistov, ki so se pretepali na železniški postaji Lichterfelds Ost v berlinskemu predmestju. Okrog 20 oseb je ranjenih. Izvedniki so med bojem demoličili vlak.

Izzivanje Jugoslavije razburilo vso Evropo

Nemčija zahteva, da Liga narodov takoj prepreči konflikt med Italijo in Jugoslavijo. Anglija je na strani Italije. Kriza je izbruhnila, ko so Albanci začeli novo vstajo, in Mussolini pravi, da je vstajo podkurila Jugoslavija. Italija prevzela vodstvo albanske armade, kar pa je razkačilo Jugoslavijo. Dinastične intrige v Rumuniji.

Zeneva, 21. marca. — V krogih Lige narodov vlada danes konsternacija radi nove krize na Balkanu. Tajništvo Lige še ni prejelo nobene oficijelne besede za intervencijo, toda pričakuje se vsak čas. Danes zvečer je prišla vest, da je Anglija poslala Jugoslaviji noto s svarilom, naj pazi kaj dela. Vest še ni potrjena.

Rim, 21. marca. — Mussolinijeva vlada danes taji, da je poslala ultimatum Jugoslaviji. Nota, ki je bila včeraj poslana v Beograd, ima formo spomenice, s katero Italija opozarja begradsko vlado na nevarnost, ki lahko pride, ako se bodo nadaljevale sovražne pripravljnosti na drugi strani Jadrana. Mussolini ne zanika vesti, da je Velika Britanija asociirana z noto.

London, 21. marca. — Vest, da je Mussolini poslal ultimatum Jugoslaviji, v kateri zahteva, da morajo prenehati vse vojaške priprave proti Albaniji, je silno razburila diplomatske kroge v Londonu. Brzjavke iz Pariza, Berlina in z Dunaja pa kažejo, da je razburjenost splošna po vsej Evropi.

Dva večja koraka sta bila tako storišnja, da se omili balkanska kriza in prepreči vojna med Italijo in Jugoslavijo. Prvi je bil v Berlinu, ko je zunanji minister Stresemann brzjavno predlagal angleški vladi, da se takoj skliče izredna seja sveta Lige narodov, ki naj vzame Albanijo v pretes; drugi je bil v Parizu, ko je francoska vlada suggestirala Jugoslaviji, naj se takoj obrne na Ligo narodov za rešitev spora z Italijo. Francija je tudi ostro zavrnila italijansko časopisje, ki odprto dolži Francoze, da podžigajo Jugoslavijo na vojno proti Italiji ter jo zalagajo z bojnim materijalom.

Neutrlni opazovalci se nič ne čudijo. Saj je znano, da se kuha kriza od dneva, ko je Mussolini podpisal pakt z Albanijo. Znano je tudi, da je Anglija očitno na strani Italije od dneva, ko je Austen Chamberlain konferiral z Mussolinijem v Livornu v zadnjem oktobru. Takrat je bilo zaključeno, da bosta Italija in Anglija sporazumno vodili politiko na Sredozemskem morju. Anglija podpira Mussolinijevo politiko napram Turčiji in na Balkanu, Italija pa podpira angleško politiko napram sovjetski Uniji.

Visek krize je zdaj prišel, ko se je skuhala nova revolta v Albaniji proti režimu Ahmeda Zoguja. Vstajo menda vodi Fal Noll, bivši premijer. Albanci so šele zdaj spoznali, kaj pomeni pakt z Italijo, da je Zogu prodal Albanijo Mussoliniju, zato so se dvignili proti njemu. Mussolini pa pravi, da je Jugoslavija skuhal vstajo, da ložje uniči tiranski pakt. Mussolini je preči kratkim dosegel, da se Zogujeva armada poveri vodstvu italijanskih generalov, kar je seveda razkačilo Jugoslavijo, vendar pa ni nobene evidence, da bi vlada v Beogradu imela kaj opraviti z nameravano vstajo. Ko je pred kratkim nekaj vstašev ušlo čez mejo v Srbijo, jih je jugoslovanska vlada dala internirati na Hrvaškem.

Iz Beograda javljajo, da je italijanski poslanik v nedeljo posetil zunanji urad in ustmeno sporočil zahtevo iz Rima, da bo Italija intervenirala, če Jugoslavija ne preneha s koncentriranjem čet ob Albaniji. Jugoslovanski minister Perić je odgovoril, da ni nobenih vojnih priprav. Beogradska vlada je pri volji predložiti vso zadevo Ligi narodov.

Rim, 21. marca. — General Cavallero je v imenu Mussolinija in generalnega štaba danes poročal fašistovski zbornici, da je vrhovno poveljstvo ukazalo premestiti iz južne v severno Italijo 52 bataljonov pehote, 89 bataljonov artiljerije, pet alpinskih zborov, šest čet cikladov, 12 eskader konjeništvu in 15 ženijskih kompanij.

SOLIDARNOSTNA STAVKA DELAVK Z DELAVCI

Delavke so zastavile iz solidarnosti do delavcev. — Stavka je pričela, ker je bil odsvoljen unijski delavec.

Chicago, Ill. — Organizacija klobučarskih delavcev Chicago Women Millinery Workers še ni stara eno leto, pa je že zapletena v prvo stavko. Prestala je krst na industrijskem bojnem polju, katerega prestane vsaka delavska strokovna organizacija prejalisej. Delavke so zastavile iz solidarnosti do lokalne organizacije šte. 47. Dne 3. marca je zastavkalo pri tvrdki Original Hat Works 16 delavcev, takoj naslednji dan pa 24 delavk.

Delavci, ki opravljajo ročno delo v tej delavnici, zaslužijo od \$2 do \$4 na dan. Tvrda ne plačuje višje cene za čezurno delo, ki je izvršeno po 44 urah v tednu, kot jih določa unijska pogodba. Unija si prizadeva, da to delavnico uravna in da tvrdka prizna unijo in se ravna po pogodbi.

Boj med podjetnikom in delavci ni enak. Sodnik Sullivan je dovolil tvrdki začasno sodniško prepoved dne 20. marca. Sodniška prepoved prepoveduje uniji in njenim članom govoriti stavkokazem, obiskati jih na domu in se pogovarjati z njimi o tekočih vprašanjih ali nagoovarjati prijatelje stavkokazev, da govore stavkokazem o stavki.

Stavka pri tvrdki Original Works je vzbudila med delavci v tej klobučarski industriji zanimanje za delavsko strokovno organizacijo. Članstvo lokalnih organizacij narašča. Stavko je odredil skupni odbor in stavko podpirata centralni organizaciji Cloth Hat, Cap & Millinery Workers Intl. Union in Čikaška delavska federacija.

Obletnica organizacije Chicago Women Millinery Workers Union se bo praznovala dne 25. marca v posloppu "Capitol".

Francoski poslanik v Moskvi postal boljševek

London, 21. marca. — Tukajšnji diplomatski krogi so prejeli vest, da se je francoski poslanik v Moskvi, Jean Herbet, "okužil" in postal boljševek. Ko je Herbet odšel v Moskvo pred nekaj manj kot dvema letoma, je imel "nepokvarjeno" burtoazno prepričanje, a danes so bala družinaki. Danes pa poročajo, da je Aleksander ljuto protestiral proti politiki Rumunije, ki paktira z Italijo.

Iz Beograda poročajo, da italijanski transporti dnevno izkladajo orožje in strelivo v Draču v Albaniji.

GOSPODARJI VEZBAJO STRELCE.

3.000 uslužbencev Western Electric kompanije se je udeležilo strelske tekme.

Chicago, Ill. (F. P.) — Več kot tri tisoč uslužbencev Western Electric kompanije, ki ima svojo glavno tovarno v Ciceru, se je udeležilo strelske tekme. Tako poročila unija za delavski šport. Vezbanje v streljanju je eden izmed športov, ki ga kompanija goji za svoje uslužbence, da se uslužbenci ne pridružijo delavski strokovni organizaciji.

Pobijanje kubanskih delavcev se nadaljuje

Kubanski predsednik se poteguje za ponovno izvolitev. — To ga ne bo odvrglo od preganjanja delavcev.

Washington, D. C. (F. P.) Kubanski predsednik Machado, ki se zdaj poteguje za ponovno izvolitev za predsednika, ne bo prenehal s preganjanjem in sistematičnim morjenjem organizatorjev delavskih strokovnih organizacij na Kubi. To preganjanje in sistematično morjenje delavskih organizatorjev je skozi zadnje leto in pol izvrševala njegova policija.

Tako sodi C. M. Wright, tajnik za angleški jezik Panameriške delavske federacije, ki je tajno obiskal in preštudiral razmere na Kubi. Zdi se, da so agenti Machada obljubili, da prenehajo s preganjanji delavskih voditeljev, ko so kubanski delavci poslali delegacijo na zborovanje eksekutive Ameriške delavske federacije v mesecu januarju v St. Petersburg, Fla., da William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, apelira na predsednika Coolidgeja in ameriški kongres za odpomoč proti Machadu, ako se ta apel pridrži. Kubanski poslanik v Washingtonu je zanikal, da je imela kubanska vlada svoje pristojnosti pri preganjanju delavcev.

Nemški kovinarji izvojevali zmago

Na Lipskem je zastavkalo šest tisoč delavcev proti podaljšanju delavnika.

Berlin, Nemčija. — Stavka kovinskih delavcev na Saksonskem za osemurni delavnik in proti odloku razsodišča je končala z zmago za delavce. Bil je trehčetni ob času stavke, ki se je mislilo, da bodo v ta industrijski boj zapleteni vsi nemški delavci. Na Lipskem je zastavkalo 6.000 kovinskih delavcev, ker so podjetniki zahtevali, da se delavne ure v tednu podaljšajo na dva in petdeset. Podjetniki na Saksonskem so izprli 150.000 kovinskih delavcev. Pozvali so vladnega razsodnika, ki je določil, da morajo kovinski delavci delati 53 ur v tednu. Ko je krepka strokovna organizacija kovinskih delavcev po vsej Nemčiji pokazala, da je pripravljena za industrijski boj, so podjetniki odnehal in priznali osemurni delavnik.

Leta 1922 je bil sprejet razsodiščni zakon. Od tega zakona so imeli dobiček le oni delavci, ki so bili šibko organizirani. Toda dogodki, ki so se odigrali na Saksonskem, so pokazali jasno kot bel dan, da so močno organizirani delavci proti vsakemu prisilnemu razsodišču.

Kako usodepolno je bilo prisilno razsodišče za delavstvo, dokazuje dejstvo, da je lani razsodnik določil, da morajo kovinski delavci, zaposleni v ladjegradništvu, delati po devet mest po osem ur dnevno. Organizacija kovinskih delavcev je takrat čutila, da se ne more vpreti razsodiščnemu izreku, pa je sprejela razsodbo.

Ko so podjetniki zahtevali, da delavski minister prizna izrek razsodišča za kovinske delavce na Lipskem za obveznega, je delavski minister odklonil. Organizirani delavci so izjavili, da je v nevarnosti organizacija kovinskih delavcev in da se ne bodo podali, kakor se je to zgodilo glede kovinskih delavcev, ki delajo v ladjedelečnicah.

Starec ubil starca iz ljubosumnosti.

Leavenworth, Kans. — Frank Pierce, star 86 let, je v soboto ustrelil Lincolna C. Enslaya, star 66 let, radi tega kot pravi, ker je Enslay preveč tiščal za njegovo 70 let staro ženo.

LITVINSKI DIKTATORJ STRLI 16 UNIJ

Crni teror v Litvi se je zdaj obrnil proti socialistom in delavnim strokovnim organizacijam.

Berlin, Nemčija. — Crni teror v Litvi ne pozna nobene meje, saj tako dokazujejo najnovejši dogodki v deželi, v kateri so fašisti s pomočjo črnega klerikalizma prišli v sedlo. Najprvo so potlačili komuniste. Ko so delo opravili so padli po socialistih in delavskih strokovnih organizacijah.

Skoraj vsaj socialistični voditelji so bili poslani v koncentracijska taborišča. Sestnajst delavskih strokovnih organizacij je bilo razpuščenih in potlačeni so bili vsi strokovni listi. Izhajati je dovoljeno samo enemu socialističnemu listu in še to izide skoraj popolnoma bel, ker je skoraj vse čtivo zaplenjeno.

Tako avobodo za delavce priznajo fašisti in njih črni bratci klerikalci. Za svobodo delavcev ni nobena stvar tako nevarna, kot sta fašistična in klerikalna kuga. To potrdijo dogodki v Italiji in v Litvi. Kjer dobe fašisti in klerikalci moč, tam zavladajo kmalu za delavce take razmere, v katerih nih nih živeli kmetje v srednjem veku.

Zena bivšega pastorja ubila staroga pastorja

Sprija sta se radi biblije in ženaka je prišla puško ter požejala pridigarja krogle v arce.

Villa Grove, Ill. — Tragedija, ki menda nima para v Ameriki, se je odigrala 19. marca popoldne v tem mestu. Mrs. Jess Thornton, 39letna žena bivšega pridigarja tukajšnje "cerkvene občine "Disciples of Christ," je ustrelila 70letnega vpokojenega metodistovskega pastorja Simeona Ralstona Renoja. Umor je bil izvršen v njenem stanovanju vpricho njenih treh otrok par minut potem, ko je stari pastor prišel k njej v posete. Zena je pozneje rekla, da je bil pastor "preveč nadležen" in zato se je poslužila puške. Njeni sorodniki pravijo, da je najbrz zblaznela in izposlovali so, da je bila odpeljana v bolnišnico mesto v zapor.

Njeni otroci so izpovedali, da je bil stari pastor stalni gost v hiši. Pred par dnevi sta se sprila radi nekih besed v bibliji. Zenska je strastno čitala biblijo. Med preprirom je žena rekla pasttorju, naj gre in se nikoli več ne pokaže pred njeno oči. V soboto je pastor spet prišel in našel ženo pri bibliji. Čim ga je pogledala, je šla v drugo sobo. Pastor se je obrnil, da gre, medtem se je ona vrnila s puško v roki in sprožila. Kroglja je zadela pasttorja v hrbet in prodrla v arce. Obležal je pred vratmi in umrl na mestu.

ODŠKODNINSKA PREDLOGA ZA DELAVCE DISTRIKTA KOLUMBIJE JE ZOPET UMRLA.

Tako umira že skozi osem let.

Washington, D. C. — Delavska odškodninska predloga za Distrikt Kolumbija je zopet umrla in bila je položena na polici, ko se je zaključilo kongresno zasedanje. Skozi osem let se organizirani delavci trudijo, da Distrikt Kolumbija dobi dobre odškodninske postavke. Ta predloga je bila skrbno izdelana in lahko bi služila kot vzorec v državnih legislaturah, kadar sklopajo o odškodninskih postavah za delavce.

Petnajst rudarjev ranjenih

Strop v jami v Indiani se je zrušil na delavce.

Terre Haute, Ind. — Petnajst rudarjev je dobilo večje in manjše telesne poškodbe v soboto v premogovniku Bon Ayr No. 2, eno miljo severno od Jasonvilla, ko se je strop v šantu podrl. Delo v jami je moralo prenehati.

Najboljši tenorist na svetu.

New ork. — Beniamino Gigli, novi tenor v Metropolitan operi, je bil te dni razglašen kot novi Caruso in največji svetovni tenorist.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisati se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cincero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oglepaju n. pr. (Feb. 28-1927) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Pomolite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

BLAGOSTANJSKO IN DOBROTVORNO DELO SE IZPLAČA ZA AMERIŠKE KAPITALISTE.

Kaj ne, vsak dan skoraj čitamo, da je ta ali ona kompanija dala lepe tisočake za razne blagostanjske naprave, ki jih naj uživajo njih delavci. Organizirani delavci so že zdavnaj spoznali, zakaj milijonarji in industrijske kompanije darujejo tisočake, pa tudi milijone dolarjev za take naprave. Ali kadar so organizirani delavci povedali na glas svoje mnenje, zakaj industrijske kompanije in milijonarji darujejo te vsote denarja, ki so včasih ogromne, za razne dobrotvorne in blagostanjske naprave, je vselej prišel nazaj odmev iz kapitalističnega časopisja, da ni res, kar trdijo organizirani delavci.

Ampak zvedenci in sicer meščanski zvedenci v blagostanjskem in dobrotvornem delu, zdaj oglašajo sodnika Elbert Garyja, človeka, ki ima odločilno besedo pri United States Steel korporaciji, da je rekel: "Blagostanjsko delo se izplača."

Da izplača se! Ampak za katerega se izplača? Za kompanijo, podjetnika ali ali za delavce? To je važno vprašanje, ki bi ga morali blagostanjski delavci razložiti tako, kot govore dejstva.

Za kompanijo ali posameznega podjetnika se izplača blagostanjsko in dobrotvorno delo. Kompanija ali podjetnik bi moral plačati lepe tisočake, ako bi se oglašal v sto ali tisoč ali pa še več listih kot dobrotnik. Tako pa listi izvrše brezplačno reklamo, ako poročajo, da je ta družba ali podjetnik ustanovil godbo v svoji tovarni, ali da se je v tovarni organiziral klub za igranje nogometne ali oporišne žoge, ali da se je ustanovil pevski zbor itd. Oglašanje je zastoj, vrh tega pa tak oglas postavlja kompanijo ali podjetnika v luč dobrotvornika, ki želi svojim delavcem olajšati trdo usodo.

Blagostanjsko in dobrotvorno delo ima dalje namen napraviti delavce zadovoljne. To delo ima namen preprečiti organizacijo med delavci, politično in strokovno. Koristi od tega ima zopet podjetnik. Če delavci niso organizirani, jim plačuje tako mezdo, ki je njemu všeč. In taka mezda je navadno nizka.

Ako bi bili delavci v tovarni organizirani, tedaj bi jim podjetnik plačeval tako mezdo, ki bi zadostovala, da si sami kupijo instrumente in ustanove godbo, kupijo žoge in ustanove razne športne klube in se udajajo raznim razvedrilom v svojem prostem času.

Številne so blagostanjske in dobrotvorne naprave in organizacije, s katerimi love podjetniki delavce, da rajše ubogajo, manj mislijo in delajo za svojo korist. Zadnje čase so pričeli podjetniki tudi bolj številno ustanovljati podpora društva, ki izplačujejo bolniško podporo, pogrebščino in celo posmrtnino. Delavce, ki že delajo po več let pri enem podjetniku, nagradijo z zlatimi urami ali katerimi drugimi znaki. Prirejajo tudi pojedine, pri katerih navadno nastopijo superintendenti ali drugi višji uradniki podjetnika kot govorniki, ki jim priporočajo in jih uče, kako morajo delati, da bodo več zaslužili. Ustanovljajo skoutske, turistične in plesne in hranilne klube. Prirejajo piknike in veselice. Ustanovljajo vrtnarske klube, v katerih člani med seboj tekmujejo, kdo bo imel lepši vrt, boljši pridelek in lepše cvetlice na njem. Nekatere kompanije izdajajo celo svoje liste, da delavci pozabijo na svoje trpljenje in občudujejo svoje podjetnike kot dobrotnike človeštva.

Takih potez, ki jih izigravajo podjetniki, da nastopajo kot dobrotniki svojih delavcev, je več ko tisoč. To, kar je v tem članku navedenega, je drobtina teh blagostanjskih in dobrotvornih naprav. Delavec, ki zna samostojno misliti in soditi, pride kmalu do zaključka, zakaj ga podjetniki osrečujejo z blagostanjskimi in dobrotvornimi napravami, in zakaj je njegov podjetnik neizprosno sovražnik delavske strokovne in politične organizacije.

Če je podjetnik v resnici naklonjen delavstvu, tedaj ne nasprotuje delavski strokovni in politični organizaciji. Vse, kar si je delavstvo priborilo, si je izvojevalo s svojimi političnimi in strokovnimi organizacijami, ne pa

z dobrotvornimi in blagostanjskimi napravami podjetnikov. Tudi teh blagostanjskih in dobrotvornih podjetniških naprav bi ne bilo, ako bi delavstvo v vedno večjem številu ne spoznavalo vrednosti delavskih strokovnih in političnih organizacij.

Pred dvajsetimi leti so bile te podjetniške blagostanjske in dobrodelne naprave še zelo redke. Množiti so se pričele šele zadnja leta in z namenom, da drže delavce proč od delavske strokovne in politične organizacije.

SLIKE IZ NASELBN

"Danica" v Sheboyganu zopet živi.

Sheboygan, Wis. — Čitate-ljem je gotovo še v spominu, kako smo pred dvema leti poročali v listih, da je po zaslugi klerikalizma prenehala naša nekdanja tako slavna "Danica" s svojim petjem. Tedajni pevo-vodja, kateri je bil obenem cerk-ovnik tukajšnje fare, je moral na povzelo svojih faranov pre-nehati s podučevanjem pevskega zbora "Danica". S tem, da je "Danica" izgubila tudi sheboy-ganska naselbina odmev mile slovenske pesmi.

Želja in narodno čuštvo, katero prevladuje naše fante in može, ter trdna volja, katero goji-jo ti ljudje v svojih arcih, do naše milonode slovenske pesmi, še ni izumrl. "Danica" je zopet oživila in pričela z nadalj-nim poučevanjem. To nam pri-ča, da je vse klerikalno nap-rostavro proti naprednim in narodno čuščim slojem brez-uspešno. Ljubiteljem pesmi je več za narodno čuštvo, kot za klerikalno hinavstvo in sovra-štvo do narodnih idej.

Da pokaže "Danica" zopet po dolgem času svojo moč in delo-vanje, je sklenila, vzpizoriti dne 17. aprila t. l., t. j. na veliko-nočno nedeljo, v Fludernikovih dvorani veliki koncert z obšir-nim programom.

Kakor vsako društvo, tako ima tudi "Danica" razne stroške za vzdrževanje. Nima pa nika-kih rednih dohodkov, s katerimi bi krila svoje stroške. Trud in požrtvovalnost je velika, a vse to nam bo poplačano z vašim odzivom na našo prireditv. Velika udeležba od strani občin-stva bo naše najboljše plačilo, ker s tem boste pokazali, da vam je še vedno pri srcu zvok lepe in mile slovenske pesmi, katere nismo slišali že toliko časa v Sheboyganu.

Rojaki, ljubitelji mile narod-ne pesmi, udeležite se koncerta v čim večjem številu, ker s tem boste pokazali, da znate ceniti naše delo, katerega vršimo za celokupni blagor našega naroda v daljni tujini.

Pripravljajni odbor.

IZ PRIMORJA

Brezposelnost in beda v Tr-stu. Danes je v Trstu že nekaj nad osem tisoč ljudi popolnoma brez posla. Toliko jih je namreč pripravljanih, v nadi, da bodo morda dobili podporo za brezpo-selnost.

V Italiji je uvedeno zavarova-nje za brezposelnost. Delavec mora plačevati poleg prispevkov za bolniško blagajno tudi tedens-ki prispevek L. 1.05 za zavarova-nje za brezposelnost in ima po 42 tednih plačevanja pravico, da dobi v slučaju brezposel-nosti 90 dni podporo L. 3. 75 na dan. Ker stane kilogram kruha v Trstu L. 2. 55 oziroma 2. 65, je taka podpora vredna toliko ko nič: podpiranec ne more ne ži-veti ne umreti, če vse porabi za živež, a kje je potem stanova-nje!

Nad osem tisoč delavcev in zasebnih nameštencev je torej brez posla, ne da bi se vpošteva-le njihove družine. Seveda pa tudi niso vsteti vsi tisoči tistih težakov, fakinov, in drugih del-avcev, ki se jim posreči, da te-kom tedna vjamejo po eno, pol-drugo ali dve dnini, kar pomeni največ 50 lir na teden. Taki del-avci se ne smatrajo za brezpo-selne in tudi nimajo pravice do podpore, pač pa morajo od svo-jeje borpnega zaslužka redno pla-čevati prispevke za bolniško bla-gajno in za zavarovanje za brez-poselnost, ker jih drugače go-spodarji ne smejo vzeti na delo. — Kaj naj storim? — premi-šljuje težak v gruči tovarišev, ki

RAZNE VESTI

SOVJETSE UNJE ŠTEJEJO VEČ KO 9,000,000 ČLANOV.

7d šestega kongresa strokovnih organizacij se je članstvo po-množilo za tri milijone članov. Washington, D. C. — "Soviet Union Review" v Washingtonu poroča, da so sovjetske delavske strokovne organizacije dne 1. julija 1926 štejele po poročilu sedmega kongresa Unije so-vjetskih socialističnih republik 9,278,000 članov. To pomeni, da se je članstvo delavskih strokovnih organizacij povečalo o-koli treh milijonov od šestega strokovnega kongresa, ki se je odvijalo leta 1924.

Poročilo pove, da je 89.8 od-stotkov od vseh mezdnih delav-cov v deželah, ki so v Uniji so-vjetskih socialističnih republik. Dne 1. julija je bilo 84 odstot-kov strokovno organiziranih del-avcev zaposlenih, 13 odstotkov je pa bilo brezposelnih, in dva in pol odstotka vajencev. Naj-večja brezposelnost je bila v stavbiški industriji in polje-delstvu. Število organiziranih poljskih delavcev se je pomno-žilo za 624,000 ali 164 odstot-kov v dveh letih, število stav-binskih delavcev se je pomno-žilo za 326,000 ali 35 odstotkov. Kakšnih 33.4 odstotka od vseh strokovno organiziranih delav-cov je pisarniških delavcev, 66.6 odstotkov pa ročnih. V indu-strijah se zdaj bolj množe ro-čni delavci.

Troški delavskih strokovnih organizacij v letu 1925 so bili \$36,000,000, od katerih je bilo 47 odstotkov tekočih. Prebitek v blagajnah leta 1926 je bil \$20,000,000. Od te vsote je na čla-na odpadlo največ v organizaci-ji kvinskih delavcev.

ZA SOCIALNO ZAKONODAJO JE MALO ZANIMANJA.

Legislatura odklonila obvezno zavarovanje proti brezposel-nosti.

Hartford, Conn. — V držav-nih legislaturah je še prav malo zanimanja za socialno zakonodajo, kajti legislatura te države je odklonila brez debate predlo-ga za obvezno zavarovanje proti brezposelnosti. Ako bi bil na dnevnem redu zakon za zaščito starih in izmozganih farmar-skih konj in mul, bi zakonodaj-ci pokazali skoraj gotovo več za-nimanja kot za brezposelne del-avce.

Dijaki na Yalu so fašisti.

New Haven, Conn. — Senio-risti (zadnjeletniki) na univerzi Yale so odglasovali, da je Mus-solini danes "največja svetovna figura". Nadalje so sklenili, da je Edison največji učenjak na svetu in prohibicija mora biti odpravljena. Glasovanje o "sve-tovni figuri" je izpadlo: Musso-lini 210, Coolidge 21 in H. G. Wells 17 glasov. Glede prohibi-cije: 240 proti in 55 za.

Stoletna starica išče mladega ženina!

New Rochelle, N. Y. — Mrs. Ida Foldberg, stara vdova, ki je v nedeljo obhajala svoj stošesti rojstni dan, je rekla, da je pri-pravljena omožiti se, če dobi mladega ženina. "A bojim se, da mladi me ne marajo, jaz pa tudi ne maram starega za moža, zato najbrž ostanem vdova," je de-jala. Starica ima 16 pravnukov in pravnukinji.

Turkinja stara 160 let.

Angora, 21. marca. — Te dni je prišla v Angoro iz hribov Fa-tima Hanen, ki pravi, da je sta-ra 160 let in potemtakem naj-starejši znani živeči človek na svetu. Fatima navaja dogodke, ki so se vršili pred sto leti v Turčiji. Imela je deset otrok, ki so že vsi pomrli, ima pa mno-žico pravnukov, prapravnukov in enega prapravnuka.

nici. Preiskovalni sodnik je po-kazal Kobalki fotografije Re-harjevih morilcev in na eni je spoznala onega človeka, ki se je takrat mudil v njeni gostilni. Piše se Furlan. Sina Cigojevega izpušijo iz preiskovalnega za-pora.

OBŠOJEN V DOSMRITNO JE-ČO RADI UMORA, KI GA NI IZVRŠIL.

Williamsburg, Ky. — Conley Dabney, tar 33 let, se nahaja že več kot eno leto v ječi radi u-mora, ki ga ni nikdar izvršil. V avgustu 1925 je misterijozno izgubila Mary Vicker, stara 16 let. Nekaj tednov pozneje je bilo najdeno žensko truplo v za-puščenem rudniku. Dabney je bil aretiran in obtožen umora deklice. Proti njemu je pričala 27letna Marie Jackson, ki je prisegla, da je videla, kako je Dabney napadel deklico in jo u-bil. Dabney je priznal, da je vzel deklico s seboj na voz in jo odpeljal na bližnjo železniško postajo, ker ga je prosila, a kaj se je potem z njo zgodilo, mu ni znano. Obenem je dejal, da ga Marie Jackson sovraži, ker ni hotel zapustiti svoje žene in oditi z njo kot ga je vedno na-govarjala. Vse okoliščine so bile proti njemu in spoznan je bil krivim umora in obsojen v do-smrtno ječo. Zadnji teden se je pa izgubljena Mary Vicker vr-nila domov. Povedala je, da je pred podrugim letom pobegnila z doma, ker je mati z njo grdo ravnala. Dabney jo je odpeljal na postajo in od tam je vzela vlak v Cincinnati. Ko je kasne-je slišala, da je bil Dabney radi nje obsojen v ječo, jo je pekla vnest in zato je zdaj prišla do-mov, da pomaga siromaku iz za-pora. Dabney je bil takoj izpu-ščen, aretiran je pa bila Marie Johnson, ki se je tako kruto ma-ščevala nad njim.

Jolietški morilec na gladovnem štrajku.

Joliet, Ill. — Charles Duchow-ski, eden izmed šestih na smrt obsojenih morilcev jetničarja Kleina, je v nedeljo začel stav-kati s postom. Noče se dotak-niti jedi. Duchowski je bil zad-nji petek premeščen v samotno celico, ko so v njegovi obleki našli žagico za rezanje železa.

POPLAVLJENCI V SLOVENI-JI NITI POČENEGA GROŠA. DRUGI PA 50 MILLJONOV.

Dr. Kulovecva skrb za poplav-ljence: Bački, Banatu in Bar-anili 50 milijonov, poplavlje-nim krajem v Sloveniji pa "načelna enotnost."

"Slovenec" objavlja dne 27. febr. debelotiskano brzojavko iz Belgrade, v kateri poveljuje dr. Kulovec. Pravi, da se je v fir-mančnem ministru vrnila konfe-ferenca, ki so ji prisostvovali fi-nančni minister, minister za a-grarno reformo, glavni ravnatelj Poštne hranilnice, glavni ravnatelj Hipotekarne banke in minister poljedelstva dr. Kulo-vec. Nato nadaljuje doslovno: "Razpravljali so o posojilu, ki ga naj dobi vodne zadruge v Bački, Banatu in Baraniji, da bi se s tem denarjem pokrila škoda vsled poslednjih poplav, da bi se izvedla vsa potrebna dela in da bi se v bodoče obvarovali pred temi nesrečami. Zedinili so se, da dobi Hipotekarna banka 50 milijonov dinarjev posojila, ki jih bo potem posodila vodnim zadrugam. Ta transakcija se bo izvršila prve dni prihodnjega tedna. Na isti konferenci se je razpravljalo o kreditu za urav-navo rek Drave, Save in Dona-ve. Tudi v tem pogledu se je do-segla načelna enotnost. Končno-veljavno se bo to vprašanje re-šilo prihodnje dni." To je do-sloven citat iz "Slovenca". To-rej Bačka, Banat in Baranja bo-do prejelo 50 milijonov vladne podpore, slovenski kraji, ki so utrpeli nad 10 milijonov škode, pa so izšli praznih rok! Konfe-renci je prisostvoval slovenski minister doktor Kulovec, ki je domačin in ki torej dobro pozna lanskoletno strahoto poplav v Sloveniji, saj je o teh strahotah največ pisal "Slovenec". A kje je ostala podpora za Slovence? Ali ni znal nihče zagovarjati Slovencev, da bi tudi oni kaj do-bili? Bačka, Banat in Baranja 50 milijonov, naši kraji pa nič, ko je bil minister dr. Kulovec. Zalostno, a resnično!

Za člane S. N. P. J. stane Mladinski list samo 30 cen-tov letno.

Za člane S. N. P. J. stane Mladinski list samo 30 cen-tov letno.

ZARKOMET

Kam gre energija?

Profesor na univerzi v Kaliforniji je dobral, da moški in ženska, kadar plesata, generirata toliko električne energije, da bi zadostovala za razsvetljavo šestnadstropne hiše 24 ur dnevno eskozi tri mesece.

Alli razumete, kaj se to pravi? Razumete vi plesalci in plesalke? Kam gre vaša električna energija?

V čevljarsko!

Dragi K. T. B.! Uljudno prosim, pojasni mi v Zarkometu, v katero stroko spada "štarska" obrt.—Martin Panian Gilbert, Minn.

Se en šuštar.

Cenjeni Zarkomet! Pri nas Collinwoodu imamo neke čudne vrste človeka, ki si domišljajo, da je bil urednik nekega slovenskega lista, ki je izhajal v Minnesoti. Kadar pa ta človek piše dopise katoliškim in nek-toliškim listom, mu jih navadno zmečejo v koš. Ali ni to vrsten "ex-editor"? Končno našel zavetje pri enakih tičih. Rdečkar iz Collinwooda.

Vesti iz Moronije.

Kravji hrib, stara Avstrija. MF. Kilometer iz Lemontija je odkril dva hriba

v Lemontiji, med katerima ni doline! Oba hriba se vkup držita. Great!

Pertinentna vprašanja.

Kaj so naredili s tiskim golčevkom, ki se je solnčil v jug-slovenskem parlamentu? Zakaj ga ne pošljejo v Kansas Citijer bi zaslužil \$1000 vsak čer?

Spiritistični semenj.

Dragi Zarkomet! Gotovo ni nji svetil po Holmes cesti za njči teden. Tam je bil misij Trume spiritistov so kar drvo poslušat blufarje, ki so men-pršli iz Chicago. Drugič kar tam imejte. Vitus je od v Florido, zato so pa drugi z-mleli. Naš spiritistični glas je pridno nosil v mln. Dobil je z loparjem. Ko je proti ko-tedna poslušal kramarja, je dejal, da je spiritizem humb in da ni res, da pridejo duše zaj; rekel je, da je spiritiz-laz, ki se uganja le za den-Glavar jo hitro ubere p-vratom in od tistega časa niso več videli v mlnu (cerk-—Collinwoodski Strigelj.

Vstanite!

Mimo nas gre civilizacija stoletja, a mi je ne vidimo. dar se pripravila kaka akcija napredek ljudstva ali društ-tedaj se ljudje, ki so na od-vornih mestih, poskrbijo ka-miši pred mačko. Ali je ta b-zen res neozdravljiva? — M-strant iz Aurore, Ill.

Ah! Ah!

Rumonija postavi spome Mussoliniju. Moronija mu ga že postavlja.

Chisholmska kontroverza.

Uganka v št. 55 Prosvete danes ni rešena. S tistim, priporoča Klun, ne bo nič. B-socialist, ki ga misli Klun, more pogledati v ogledalo, ga ni. Klun se moti. — Jos-Ule, Chisholm, Minn.

Nerazumljivi Kitajci.

Nekaterim revolucionar-gre kitajska revolucija stra-počasi. Ne morejo razum-da imajo Kitajci dosti ljudi, sti prostora in dosti časa. Ru-revolucija je stara že deset in še ni končana.

Politični pregled po Jugoslaviji

IZ MACEDONIJE.

Kakšna uprava je v Makedoniji.

(Izvirno Prosveti.)

Okrajni glavar kačanškega okraja je poneveril pol milijona dinarjev državnega denarja in en sam večer v igralnici v Skoplju izgubil 125 tisoč dinarjev. Hazardne igre, kockanje, ker ne morejo prodati svojih produktov v mesta in ker ni ne potov ne železnice. Tako je cena jagetove kože po nekaterih oddaljenih hribovskih vaseh vsja kot za živo jagnje. Kože se namreč lažje prenese do trga, nego živo jagnje. Prebivalstvo v omejenih krajih — na bolgarski in albanski strani — je v vednem strahu za svoje življenje in imetje. Komitaške borbe in teroristične akcije kačakov, hajdukov in komitašev, ki so jih polne šume v Makedoniji, ne prestajajo. Notranja makedonska revolucionarna organizacija "Umro" se je v zadnjih letih razdvojila. Eni pristaši Protogerova agitirajo za priključitev Makedonije k Bolgariji in za zvezo z Italijo; drugi revolucionarni federalisti, pristaši samostojne Makedonije, za federacijo bolgarskih dežel. Ti posledni so za zvezo s sovjetsko Rusijo. Med obema strujama je nepomirljiva borba. Umor federalista "Panice" na Dunaju, umor Teodora Aleksandrova in drugi številni atentati so posledica te notranje borbe. Proti tem bolgarskim komitom deluje srbska tajna organizacija "Svoboda ali smrt" in slična grška organizacija.

nizaciji v Ameriki, radi pristopajo tudi Dalmatinci in zagorski Hrvači. Potrebno pa bi bilo, da se včlanijo v S. N. P. J. tudi vsi makedonski emigranti. Člane pozivamo, da opozorijo, kjerkoli imajo priliko govoriti s kakšnim makedoncem, na naš list in na našo organizacijo. Naš list bo prinašal od našega posebnega poročevalca v Jugoslaviji, ki je dolgo živel v Makedoniji, bil tam tudi izvoljen kot narodni poslanec, stvarna in resnična poročila iz življenja makedoncev, da bo vsak makedonec dobil pravilne objektivne informacije iz svojega domačega kraja. Makedonci tudi lahko razumejo naš list, čim ga malo prečitajo in se tako privadijo jeziku. Makedonski delavci emigranti, pristopajte k S. N. P. J.)

Skopje.

Ali begov han, stara turška hiša, se je od starosti in trohno-be zrušila in pokopala pod seboj vse prebivalce. Dosedaj so izveliki izpod ruševin tri mrtve in več ranjenih. Neka mati se je tako prestrašila, da je pozabila svoje ime in da je pustila otroke pod razvalinami; šele ko so ji ga pokazali živega, toda opraskanega in krvavega, se je zopet ovestila in začela jokati.

V zadnjem času je bilo v Skoplju 8 požarov, ki so upepeli mnogo starih turških hiš. Z njimi je zgorelo tudi mnogo turških trgovin tako, da se škoda čeni na par milijonov. Tako starost in ogenj ruši staro turško Skopje, a Makedonci in Srbi gradijo nove zidane palače in hiše. Staro Skopje propada, a novo moderno Skopje nastaja.

Notranja kolonizacija v Makedoniji.

Po balkanski in svetovni vojni je ostalo mnogo zemlje v Makedoniji brez gospodarja. Mnogo turških begov in paš je bilo ubitih in iztrebljenih, mnogo jih je odpotovalo v Turčijo ali tjebeglo v inozemstvo. Vrhutega je agrarna reforma uredila, da se da večina veleposestniške zemlje v začasni zakup poljedelcem, a fevdalni odnosi so odpravljeni in kmetje, ki so bili preje navezani na turškega veleposestnika, so postali hišni in zemljiški posestniki.

Dosedaj se je potrošilo že 70 milijonov za kolonizacijo v Makedoniji. Nastale so naselbine — slovenske in hrvaške — na Kosovem in drugih neobdelanih krajih Makedonije; o življenju teh naselbin bomo še poročali.

Ameriški profesor zbira zgodovinske podatke v Jugoslaviji.

V Sarajevo je došel dne 10. februarja Mr. Joe Livingstone, profesor univerze v Chicagu. Zbira gradivo za knjigo: Zgodovina Evrope. Tej knjigi bo tudi priložen opis sarajevskega atentata na avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda. Profesor je zato prišel na mesto, da prikupi točne podatke.

Ustanovitev narodno-seljaškega kluba v skupščini.

Crnogorski federalisti so se zvezali s Hrvaškimi seljačkim klubom (Radičevci) na skupni seji, ki se je vršila dne 11. februarja v Beogradu. Sprejeta je sledeča resolucija. Podpisani predstavniki H. S. S. in crnogorskega poslaniškega kluba ugotavljajo edinstvo svojih pogledov na notranjo in zunanjo politiko države in konstatirajo:

1. Da pri nas kmečko ljudstvo po odnosu svoje moči k ostalim slojem, predstavlja večino naroda in da mora biti vsled tega državna politika kmečka, ako hoče biti narodna.
2. Da oba kluba stojita na stališču, obstoječega ustavnega in javnega reda in priznata kot vodilno idejo edinstvo državne misli, enakopravnost pokrajin in državljanov brez razlike in brez ozira na nacionalno pripadnost.
3. Da največji interes naše države predstavlja zakonitost. Politika nasilja je proti obstoječi ustavi in zakonu ter se mora takoj spremeniti v politiko zakonitosti, pravičnosti, človečnosti ter resnične svobode državljanov.

nosti ter resnične svobode državljanov.

Da bi ta politika prišla do močnejšega izraza v parlamentu, se združujejo Hrvaški kmečki klub in crnogorski poslaniški klub v Narodno-kmečki klub, toda obdržijo kot stranke nadalje svoje ime.

Predsednik: H. S. K. dr. Šibenik, crnogorskega kluba M. Ivanović.

Za napravo obrežnih zidov in jezov v Gradaščici.

Mestna občina ljubljanska je dne 1. februarja zaprosila za vodno-pravno obravnavo obrežnih zidov in jezov v Gradaščici nad izlivom v Ljubljano, češ, da je nujno potrebno, da se obnovi jez pri Zalokarjevi tovarni, napravi betonski zid na močnem temelju ob desnem bregu struge in isto tako zavaruje tudi levi breg Gradaščice.

Iz obupa v smrt.

V Megojnicah si je 19. febr. vzel življenje posestnik in črvar Jakob Svenšek. Po smrti svoje žene Matilde je zašel v obupne gospodarske razmere, iz katerih ni vedel izhoda. Iskal je primerno posojilo, da bi se restavriral in bi mogel zadostiti številnim upnikom. Ker pa se mu to ni posrečilo, je obupal in šel prostovoljno v smrt. Našli so ga obešenega v njegovi sobici.

Požigali na delu.

V Izlakah je izbruhnil v gospodarskem posloplju posestnika Franca Grošlaja požar. Prihiti so na pomoč gasilci iz bližnje in daljne okolice. Poslopje je pogorelo do tal; uničeno je tudi vse gospodarsko orodje. Živino so a težavo rešili. Požar je zanetila zlobna roka.

Ponesrečeni mizararji vajenec.

V mariborsko bolnico so pripeljali 18letnega mizararskega vajenca Maksa Kuharja, uslužbenega pri mizarju Papežu v Studencih pri Mariboru. Med skladenjanjem desk mu je spodrsnilo na lestvi ter je padel na tla in si pri tem zlomil obe roki.

Nesreča s orožjem na odru.

Dne 20. febr. je igrala Krekova mladina na odru v celjanskem Narodnem domu že črtički igro "Graničarji ali nedolžna žrtev". V tretjem dejanju je prizor, v katerem strelja graničar na razbojnika. Pri tem se je zgodila težka nesreča. Igralec je nameril soigralcu puškino cev naravnost v oko in sprožil. Ker je bila razdalja zelo majhna, je zadel tega zamašek v oko, ki mu je izteklo. Težko ranjenega so prepeljali takoj v celjako javno bolnico ter ga poslali odtod v ljubljansko bolnico. Igra pa so prekinili. Na malih odrih je nevarno vsako streljanje.

Tragedija železničarja begunca Zelezničar Anton Tomšič.

rojen 1. 1891 v Hruševju pri Postojni, je moral kmalu po okupaciji naših notranjskih krajev po Italijanih zapustiti svoje mesto na postaji v Postojni odn. Prestranku ter pobegniti v Jugoslavijo, kjer je končno dobil skromno mesto pri železnici v Zagrebu. Dolgo let se je boril za svoj obstanek. Bil je oženjen, toda njegova žena se je zadnji čas radi bede preselila iz Zagreba, kjer je bil Tomšič uslužben na glavnem kolodvoru, k svojim staršem v Rimske Toplice. Tomšič se je z vsemi napori trudil, da bi dosegel pri direkciji stalno nameščenje in boljše mesto, toda odklonili so ga, ker je bolehal na srčni napaki in so ga pustili v službi kot dnevnika. Dobival je mesečno 700 dinarjev in službeno obleko brez zimske suknje. V službi je bil marljiv in vreden; beda pa ga je zadnji čas spreminila v popolnoma apatičnega človeka. Bil je čudak, živeč sam zase. Siromak je stanoval v skrajno slabem in bednem vagonu v "železničarski koloniji" pri Maksimiru na Culinu. Pogled v njegov "stan" je nudil težko sliko socialne bede najnižjih uslužbencev železnice. Vagon je bil deloma razbit, večje luknje zamašene s cunjami. V enem kotu je bila postelja,

delavec, 50 let. Marija Dobne, dninarica, 54 let. Franc Silvester, sin učitelja, 20 mesecev. Julijana Iskrač, žena čevljarja, 45 let. Martin Grossman, mizarar, 55 let. Neža Jerman, bivša kuharica, 81 let. Barbara Karlinger, mestna uboga, 83 let. Dušan Mikolič, sin kapelnika, 21 mesecev. Franc Tavčar, čevljarški pomočnik, 20 let. Ivana Demšar, žena skladiščnika, 21 let. Tomaž Osolin, občinski ubog, 81 let. Marija Stibil, zasebnica, 3 let. Franja Sigmund, posestnica, 63 let. Alojzija Zupančič, žena posestnika, 63 let. Ana Pulko, občinska uboga, 64 let. Marija Aybelj, nadsprevodnikova vdova, 72 let. Magdalena Pettau, zasebnica, 62 let.

Smrtna nesreča v Polhovem gradu.

30letna Katarina Malovrh iz Polhovega grada, mati dveh nepreskrbljenih otrok, je bila 1. marca s svojim možem na delu v hosti. Izpodžagati sta hotela težko bukev. Ko sta delo že skoro dovršila, je težka bukev tako hitro padla, da se Malovrhova žena ni mogla več pravočasno umakniti. Bukev jo je podrla na tla, kjer je obležala nesrečnica s težkimi poškodbami. Imela je zlomljeno eno nogo in vrhu tega jako težke notranje poškodbe. Težko ponesrečeni ženski so nudili domačini prvo pomoč in obvestili nato o nesreči rešilno postajo v Ljubljano, nakar je Malovrhovo odpeljal rešilni avto v Ljubljano. Vendar pa je nesrečnica že med potjo — na Vleču — umrla.

Rusi za žrtve potresa v Hercegovini in Dalmaciji.

Glavni odbor našega Rdečega križa v Beogradu je prejel zadnje dni štiri brzojavke iz Rusije, v katerih se izraža sočutje s prebivalstvom, prizadetim od potresa in so bili vrh tega poslani tudi denarni prispevki. V nedeljo so prispele zopet trije telegrami in sicer od Rdečega križa v Tiflisu, ki je poslal podporo 250 dolarjev, dalje od Rdečega križa v Minsku, ki je nakazal 150 dolarjev in iz Moskve, odkoder je bila istotako odposlana denarna podpora.

Umrla so v Ljubljani: Kazimir Bleier, mornariški častnik v pokoju, 74 let; Jožefa Dremelj, žena dninarja, 52 let. Metod Kazič, gostilničar, 55 let. Franc Adamič, vpkokojeni rudar, 70 let. Rozalija Vittori, nadučiteljeva vdova, 55 let. Ignac Mahorčič, vpkokojeni davčni upravitelj, 58 let. Urban Zupanc, posestnik, 73 let. Martin Kari Fuchs, bivši stavec, 61 let. Martin Skupčar, vpkokojeni tolačni

Fr. Bolka: Kako je eigan h krstu nosil

V zapuščeni drvarski koči na robu gozda je živel eigan Gregor s svojo družino. Delal je malo, zaslužil še manj. Žena je nabirala regrat ob potih, motovilec iz potoka, okopala po tujih njivah krompir, otroci pa so na pol goli nabirali jagode v gozdu ali pa nagi lovili ribe v potoku. Tako so se preživljali, ne dobro, a zdravo. Otrok pa je bilo seveda kopica, vsako leto vsaj eden več. Ta blagoslov ni prav nič motil Groge pri njegovem poslu, saj se je največ ukvarjal s posedanjem v gostilni. Pri tem je zmerom našel priliko, da je zaslužil kako paro, ki jo je potem akučal pomnožiti s kvarntanjem, kar seveda ni bilo vselej mogoče. Za svoje ciganečke je večkrat izprosil, časih tudi "izprosil", kako obleko, drugače se, kakor rečeno, ni bogve kaj ukvarjal z njimi. Samo h krstu jih je nosil sam. Tega ni delal iz prevelike skrbi, da bi bila stvar dobro opravljena — župniku je moral vendar zaupati, da je svojemu poslu koa — ampak zato, ker mu ni šel nihče rad za botra. V zadnjem trenutku je že dobil koga, ki je držal otroka med kratom, v skrajni stiski pač cerkovnik.

Tako je spet prišel čas, ko je bilo treba nesti novorojenčka h krstu. Napravil se je v novo obleko, to je, v jopci, ki je imel samo en rokav, in v hlače, ki so bile samo zadaj zakrpane. Ker je bila zima, je nategnil kučmo čez ušesa, tako da je nos komaj še gledal izpod nje, oči pa skoro ni bilo več videti. Ker se ni rad kazal s svojim bremenom, se je odločil, da pojde z doma na vse zgodaj, ko bo še tema. Luči ni prižgal, ker mu je bila predraga. Otroci in tudi novorojenček so še spali, ko ga je zamotal v cunjne in položil v cekar.

Kmalu je prisel do cerkve in ponizno stopil v zakristijo, kjer je gošpod župnik pravkar opravil molitvo po maši. Gregor mu je povedal, kaj bi rad, in stopil

so z botrom cerkvenikom h krstnemu kamnu. Župnik je opravljal obred; ko pa je dal otroku soli na jezik, je presenečeno vzkliknil: "Gregor, kakšnega novorojenčka si pa prinesel, saj ima vendar že robe?" Gregor ni bil v zadregi, ampak se je brž oprostil: "Naj ne zamerijo, gospod župnik, v temi sem jih zamenjal, ta je lanski. Malo naj počakajo, prosim, takoj prinesem pravega."

Odhitel je domov ter zamenjal otroka. Med tem se je bilo zdanilo; ko je prišel mimo gostilne, je pomislil, da ne bi bilo napak, če bi šel s kozarekom brinjevega praveza dušo. Vstopil je. Cekar z otrokom je v veži obesil na klin, da mu ne bi kdo prevrnil potemca. V gostilni je že sedelo nekaj Gregorjevih znancev, ki so tolažili z brinjevcem. Kmalu so bili v živahnem pogovoru. Vrgli so tudi karte in tako je bilo skoro pol dne, ko je cigan anel cekar s klina in se je odpravil v cerkev.

Župnik je bil seveda nekoliko hud, ker ga tako dolgo ni bilo. In je napravil pred kratom pridigo, kar sicer ni navada. Naposled se je vendar že začelo opravilo. Ko so prišli do soli, pa vzklikne dušni pastir: "Gregor, kaj vendar počneš danes? Ta otrok je mrtev!" Gregor se je ponizno stisnil v dve kornji, mlo vzdihnil in rekel: "Ojej, ojej, med zajtrkom v gostilni sem cekar obesil na klin, pa je ravše zmrznilo. Naj mi ne zamerijo, bom pa prihodnje leto drugega prinesel."

In res je izpolnil obljubo . . .

NEZNAM PRIREDB SLOVENSKE ORGANIZACIJE V CHICAGU.

Klub št. 1, J. S. Z. — Dramska predstava v nedeljo 27. marca, v dvorani Č. S. P. S.

Francisco Ferrer št. 131 S. N. P. J. — Veselica dne 16. aprila v dvorani S. N. P. J.

Pevsko društvo "Lira", koncert dne 24. aprila v dvorani S. N. P. J. na Lawndale in 27. cesti.

Klub št. 1, J. S. Z. — Dramska predstava in promajška slavnost v nedeljo 1. maja, v dvorani S. N. P. J.

Pevsko društvo "Triglav", koncert v Hrvatskem domu v So. Chicagu, dne 8. maja.

Ta moderna doba spoznava pošteno kakovost Camels

AMERIŠKI kadilci so nagradili RESNIČNO KAKOVOST z RESNIČNIM VODSTVOM. Camels so bile vedno vsa kakovost brez vsakih olepšev. Najbolj izbran tobak, kar ga more kupiti denar, uzočno zmešan. Na milijone dolarjev je v tej cigareti. Nikdar ni bil en penny potrošen za zunanost.

Samo en način je dobiti od kaje užitek, ki si je pridobil svetovno občudovanje — poskusite Camels. Spoznali boste tak okus in tako izrazitost, tako rahlo milobo, kakorine nikdar niste upali najti.

"IMEJTE CAMEL!"

BISERI IZ SVETOVNE LITERATURE

Jules Verne: Z zemlje na luno

(Dalje.) Preleteli so planjavo s snegom in so bili nad ogromnim labirintom vulkanskih žrel, slemenom in gorskih prepadov, vse nagubane kože izmučenega sveta.

"Lunina luna" je vzkliknil Arden. "Da," je pritrtil Barbicane resno. "Mi vemo zdaj našo pot, a smo zlic tem izgubljeni. Do konca časa bomo krožili okoli lune kot mrtev svet, v katerem bodo mrtva telesa ljudi, ki so si drznili iskati in razrešiti neskončnost."

Projektilova pozicija se je pa spet obrnila in dno se je bilo sedaj obrnilo proti zemlji. Ta sprememba je zelo zanimala Barbicane. Vprašal je, kako je mogoče, da ni najtežji del projektila obrnjen proti luni, če ima pa težiti proti luni, kar je najbolj umevno. Zakaj se je težja stran projektila obrnila proti zemlji? Bilo je to res težko vprašanje in od odgovora je bilo veliko odvisno.

"V katerem slučaju bo..." je ponovil Arden. "V katerem slučaju bomo nadaljevali svojo pot," je zaključil Barbicane. "Toda kakšna je ta naša pot?" je poizvedoval Arden. "Naša sedanja pot je eliptična, v podolgovatem polkrogu, tako da bomo vedno gravitirali na luno."

manjšo hitrico pri točki, ki je najbolj daleč od lune, kakor je na primer hitrica pri kometu najmanjša pri točki, ko je komet najbolj daleč od sonca. Pri točki, kjer je najmanjša privlačnost, je rekel Barbicane, bo hitrica projektila najmanjša ali komaj vidna. (Dalje prihodajše.)

POSESTVO NA PRODAJ. Proda se v starem kraju posestvo oddaljeno le 20 minut hoda od Žužemberka v vasi Reber, na Dolenskem, posestvo obsega 60-85 oralov ali jhonov rodovitne zemlje z tremi vinogradi in vse...

NAROČNIKI POZOR! Znamene (Feb. 28-1927) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite je pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen vsled napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

MARK TWAIN: MALI KLATEŽ TOM SAWYER

(Dalje.) Skrb je izginila Tomu z obraza: Odpel si je jopič. Ovrtnik njegove arajce je bil dobro prišit. "Za zdaj! No, poberi se mi! Dobro vem, da si izostal iz šole in se si kopat. Vendar ti prizanesem. Tom, mislim, da si neke vrste prismojen maček, kakor pravijo — boljši nego se zdiš; pa samo to pot."

čas sta si zrla iz obraza v obraz, iz oči v oči. Nazadnje je rekel Tom: "Jaz te lahko nabijem!" "Poskusi." "Lahko te." "Ne moreš." "Morem." "Ne moreš." "Da." "Ne." Neprijeten odmor. Nato pravi Tom: "Kako ti je pa ime?" "To tebi nič mar."

"To ni odgovor zame," je povedal Francoz. "Oba vidva sta artilerista, strelca in znanstvenika. Vi dva sta izdelala kano, projektil in ukazala ustreliti. Lepa strelca sta pa, ko ne znata niti voditi svojega strela, potem ko ga izstrelita in ko še mene pregovorita..."

Italijanske harmonike. Indolentno in impetivno, tako vokalno preprosto, vendar tako zanimivo, da bi se lahko igrali s harmoniko celo življenje. Italijanske harmonike so najboljše, ki jih imajo v Evropi. (Dalje prihodajše.)

Skoro znorel vsled hrbtobola? Johnson's Red Cross ledični obliž, da takojšnjo, gotovo pomoč.

Agitirajte za "Prosveto"! Najprej sem hotel tega živnozdravnika pretepeti, potem pa sem si stvar premislil. — Pa povprašajmo sedaj kakega pravega zdravnika. Kaj poreče o tej stvari, si mislim.

Odpravite prehlad RABITE, PRAVI Ta moč je bolan valed prehlada. Prehladi so nevarni — odpravite prehlad in se obvarujte pred influenco ali pljučnico.

Ali ste že začeli agitacijo za DNEVNIK PROSVETO? Kampanja je sedaj v polnem teku in prvi uspehi so se že pokazali. Ne bodite vi zadnji priglavljeni v to kampanjo. Pričnite takoj! Pridobite svojega znanca in prijatelja, da se takoj naroči na Prosveto.

AMERIŠKI SLOVENC! — izvrstna krasna knjiga, obsega 682 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane \$5.00. Slovensko-Angleška Slovnica — zelo poučna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, z dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo \$2.00.

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J. ima v zalogi sledeče knjige: AMERIŠKI SLOVENC! — izvrstna krasna knjiga, obsega 682 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane \$5.00. Slovensko-Angleška Slovnica — zelo poučna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, z dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo \$2.00.